

Bruksela, 17 czerwca 2025 r.
(OR. en)

10103/25

LIMITE

**CONUN 86
ONU 37
COJUR 34**

NOTA

Od: Sekretariat Generalny Rady

Do: Delegacje

Dotyczy: PROJEKT konkluzji Rady w sprawie priorytetów UE na forum Organizacji Narodów Zjednoczonych podczas 80. sesji jej Zgromadzenia Ogólnego, wrzesień 2025 r. – wrzesień 2026 r.

Konkluzje Rady w sprawie priorytetów UE na forum Organizacji Narodów Zjednoczonych podczas 80. sesji jej Zgromadzenia Ogólnego (wrzesień 2025 r. – wrzesień 2026 r.)¹

1. W dobie bezprecedensowych wyzwań UE pozostaje – w kontekście zbliżającej się 80. sesji Zgromadzenia Ogólnego – w pełni zaangażowana w system wielostronny, oparty na **prawie międzynarodowym** i zgodny z celami i zasadami **Karty Narodów Zjednoczonych**, w celu zapewnienia wszystkim pokoju i bezpieczeństwa, poszanowania praw człowieka i zrównoważonego rozwoju.
2. UE pozostaje **przewidywalnym, wiarygodnym i godnym zaufania partnerem**, zaangażowanym w znajdowanie globalnych rozwiązań dla wspólnych wyzwań, w tym poprzez wdrożenie Paktu na rzecz przyszłości i załączników do niego, Globalnego porozumienia cyfrowego i deklaracji w sprawie przyszłych pokoleń. UE jest gotowa **zaangażować się we współpracę z partnerami** na rzecz realizacji – w ramach **inicjatywy ONZ-80** – reformy ONZ, by organizacja ta stała się skuteczniejsza, oszczędniejsza i zdolna do szybszego reagowania oraz była w stanie skutecznie realizować zadania w każdym z trzech filarów swojej działalności.
3. Zaniepokojona rosnącymi i zróżnicowanymi zagrożeniami dla **międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa**, szczególnie powszechnymi naruszeniami Karty Narodów Zjednoczonych, w tym aktami agresji i naruszaniem integralności terytorialnej, UE nadal angażuje się w ochronę i przywracanie sprawiedliwego i trwałego pokoju i stabilności na całym świecie.
4. Uznając nierozzerwalny związek między pokojem i bezpieczeństwem, prawami człowieka i zrównoważonym rozwojem w wymiarze gospodarczym, społecznym i środowiskowym, UE podtrzymuje swoje zobowiązanie do realizacji **Agendy 2030** i osiągnięcia **celów zrównoważonego rozwoju**.
5. **Potrójny kryzys planetarny** związany ze zmianą klimatu, utratą różnorodności biologicznej i zanieczyszczeniem środowiska stanowi zagrożenie egzystencjalne dla całej ludzkości oraz dla bezpieczeństwa na świecie. Upamiętniając dziesiątą rocznicę zawarcia porozumienia paryskiego, UE zdecydowanie je popiera i zobowiązuje się do współpracy z partnerami w ramach ONZ w celu przyspieszenia globalnej, sprawiedliwej i sprzyjającej włączeniu społecznemu transformacji ekologicznej.

¹ W niniejszym dokumencie stosowanie terminu „UE” nie przesądza, czy kompetencje w danej sprawie należą do „UE”, „UE i jej państw członkowskich” czy też wyłącznie do „państw członkowskich”.

6. Podstawę działań UE na forum ONZ w nadchodzącym roku będą stanowić następujące priorytety:

- I. wspieranie wielostronnego systemu opartego na prawie międzynarodowym i powszechności praw człowieka;
- II. poczynienie postępów w kompleksowych reformach mających na celu ożywienie systemu ONZ oraz dążenie do skutecznych partnerstw;
- III. wzmocnienie oengetowskiej architektury pokoju i bezpieczeństwa;
- IV. wspieranie zrównoważonego rozwoju zgodnie z Agendą 2030;
- V. zaradzenie potrójnemu kryzysowi planetarnemu.

I. Wspieranie wielostronnego systemu opartego na prawie międzynarodowym i powszechności praw człowieka

7. W miarę rozszerzania się skali wyzwań stojących przed systemem ONZ Unia i jej państwa członkowskie będą nadal wspierać skuteczny multilateralizm i **międzynarodowy porządek oparty na zasadach**, którego centralnym elementem jest ONZ, oraz będą sprzeciwiać się działaniom na rzecz jego osłabienia lub powodującym jego erozję. Dążymy do propagowania i obrony prawa międzynarodowego, w tym międzynarodowego prawa humanitarnego i prawa międzynarodowego praw człowieka. UE będzie nadal przestrzegać postanowień i zasad **Karty Narodów Zjednoczonych**, w tym zasad suwerenności i integralności terytorialnej, niezależności politycznej i samostanowienia. Te zasady nie podlegają negocjacom i nie mogą być podważane.

8. UE potwierdza swoje niezachwiane zaangażowanie na rzecz powszechnego poszanowania, ochrony i przestrzegania **praw człowieka** wszędzie i wobec wszystkich. Prawa człowieka – obywatelskie, kulturalne, gospodarcze, polityczne, jak i społeczne – są powszechne, niepodzielne, współzależne i wzajemnie powiązane. Ponadto pokój i dobrobyt, a także realizacja celów zrównoważonego rozwoju, idą w parze z poszanowaniem demokracji, praworządności i wszystkich praw człowieka. W związku z tym, że w 2026 r. upamiętnimy 60. rocznicę Międzynarodowego paktu praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych oraz Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych, UE podkreśla, że te podstawowe traktaty nie straciły na znaczeniu i są istotne dla propagowania światowych standardów praw człowieka. UE będzie opierać swoje działania na **konkluzjach Rady w sprawie priorytetów UE na 2025 r. na forach ONZ zajmujących się prawami człowieka**.
9. UE będzie podtrzymywać swoje zdecydowane zaangażowanie na rzecz **równości i niedyskryminacji** oraz na rzecz prawa wszystkich osób do korzystania z pełnego zakresu praw człowieka i podstawowych wolności, a także na rzecz ochrony osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, podatnych na zagrożenia lub zmarginalizowanych. UE będzie aktywnie i ze zdwojoną energią promować równouprawnienie płci – kwestię przekrojową o znaczeniu dla wszystkich filarów ONZ – oraz postęp w zakresie pełnego korzystania ze wszystkich praw człowieka przez wszystkie kobiety i dziewczęta i wzmocnienia ich pozycji, a także pełnego, równego i znaczącego uczestnictwa we wszystkich dziedzinach życia, zwłaszcza na stanowiskach kierowniczych. W tym celu UE będzie aktywnie i konstruktywnie angażować się w spotkanie wysokiego szczebla poświęcone inicjatywie Pekin +30. W ramach swoich wysiłków UE będzie priorytetowo traktować zapobieganie wszelkim formom przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć, w tym przemocy seksualnej w konfliktach zbrojnych, oraz eliminację tych zjawisk. UE potwierdzi swoje zdecydowane zaangażowanie na rzecz poszanowania, ochrony i realizacji pełnego i równego korzystania z wszystkich praw człowieka przez osoby LGBTI. UE będzie nadal priorytetowo traktować prawa dzieci i młodzieży, w tym powszechny dostęp do wysokiej jakości edukacji włączającej. Będzie też nadal działać na rzecz zwiększenia ochrony praw człowieka i korzystania z nich przez osoby starsze oraz poprawy dobrostanu tych osób.

10. UE podtrzymuje swoje zobowiązanie do propagowania, ochrony i przestrzegania wszystkich praw człowieka oraz do pełnego i skutecznego wdrożenia postanowień **pekińskiej platformy działania i programu działania Międzynarodowej Konferencji na temat Ludności i Rozwoju** oraz wyników ich konferencji przeglądowych, a także podtrzymuje w tym kontekście swoje zobowiązanie na rzecz zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego i praw w tej dziedzinie. Mając to na uwadze, UE potwierdza swoje zobowiązanie do propagowania, ochrony i urzeczywistniania praw każdej osoby do sprawowania – w sposób wolny od dyskryminacji, przymusu i przemocy – pełnej kontroli oraz swobodnego i odpowiedzialnego podejmowania decyzji w kwestiach dotyczących seksualności oraz zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego. UE podkreśla po raz kolejny potrzebę zapewnienia powszechnego dostępu do wysokiej jakości i przystępnych cenowo wszechstronnych informacji na temat zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego, edukacji w tym zakresie, w tym do wszechstronnej edukacji seksualnej, oraz dostępu do usług opieki zdrowotnej.
11. UE niezmiennie opowiada się za tym, aby kłaść kres bezkarności oraz zapewniać **rozliczalność** za wszelkie pogwałcenia prawa międzynarodowego. UE będzie nadal wspierać proces prowadzący do przyjęcia konwencji o zapobieganiu i karaniu zbrodni przeciwko ludzkości, a także wysiłki na rzecz niezależnych dochodzeń w sprawie pogwałceń i naruszeń praw człowieka oraz międzynarodowego prawa humanitarnego, w tym przypadków, które mogą stanowić zbrodnie międzynarodowe. UE potwierdza swoje niezachwiane poparcie dla międzynarodowego systemu wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych, w szczególności dla **Międzynarodowego Trybunału Karnego (MTK)**, a także swoje zobowiązanie do utrzymania statutu rzymskiego oraz zachowania niezależności i integralności MTK.
12. UE potwierdza swoje zdecydowane poparcie dla **Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości (MTS)** jako jednego z głównych filarów międzynarodowego systemu wymiaru sprawiedliwości. UE przypomina, że postanowienia i wyroki MTS są wiążące dla stron sporów.
13. UE będzie nadal promować i wspierać inicjatywy mające na celu **rozwój prawa międzynarodowego** i potwierdza ważną rolę Komisji Prawa Międzynarodowego (ILC) w tym zakresie. Niezwykle ważne jest, aby ILC miała wystarczająco dużo czasu na obrady w celu wypełnienia swojego mandatu.

14. UE przypomina swoje pełne i długotrwałe zaangażowanie we wspieranie roli ONZ w koordynowaniu międzynarodowych działań **humanitarnych** w odpowiedzi na kryzysy, ustanowionej na mocy rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 46/182 z 1991 r. UE będzie nadal działać na rzecz ochrony przestrzeni humanitarnej poprzez umożliwienie i ułatwienie szybkiego i niezakłóconego dostępu humanitarnego do osób w potrzebie, zagwarantowanie ochrony personelu organizacji humanitarnych oraz zapewnienie poszanowania humanitarnych zasad bezstronności, neutralności, niezależności i humanitaryzmu. UE będzie nadal zwracać szczególną uwagę na osoby znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji.
15. UE i jej państwa członkowskie, które wspólnie są największym światowym darczyńcą na rzecz ONZ i **największym darczyńcą świadczącym pomoc humanitarną w 2024 r., będą nadal wykazywać silne zaangażowanie na rzecz stabilności finansowej ONZ.**

II. Postępy w kompleksowych reformach mających na celu ożywienie systemu ONZ oraz dążenie do skutecznych partnerstw

16. UE podtrzymuje swoje zobowiązanie do realizacji **Paktu na rzecz przyszłości**, w tym jego dwóch załączników, stanowiącej kluczowy krok w kierunku ożywienia ONZ, realizacji Agendy 2030 i celów zrównoważonego rozwoju oraz reformy międzynarodowej architektury finansowej. UE jest gotowa współpracować ze wszystkimi zainteresowanymi stronami, aby zapewnić skuteczne wdrożenie paktu.
17. **Potrzebne są odważne i ambitne reformy**, aby zagwarantować, że system ONZ będzie w stanie sprostać globalnym wyzwaniom i skutecznie działać na szczeblu krajowym. UE od dawna angażuje się we współpracę z państwami członkowskimi ONZ, a także z systemem ONZ, aby kontynuować bieżący proces reform wewnętrznych – **inicjatywę Sekretarza Generalnego ONZ-80** – i zapewnić skuteczność, racjonalność pod względem kosztów i szybkość reagowania ONZ oraz podnieść jej zdolność do reagowania na obecne i przyszłe wyzwania.

18. Pełne i szybkie wdrożenie już **podjętych i zatwierdzonych reform** – w tym systemu pomocy rozwojowej ONZ, zarządzania Organizacją oraz filaru pokoju i bezpieczeństwa – skieruje system ONZ na drogę do osiągnięcia celów inicjatywy ONZ-80. UE z zadowoleniem przyjmuje „**reset humanitarny**” i jest zdecydowana konstruktywnie współpracować z ONZ, aby wspierać system humanitarny, który będzie w coraz większym stopniu umożliwiał prowadzenie działań humanitarnych na szczeblu lokalnym i który jest chroniony na szczeblu międzynarodowym zgodnie z zasadami humanitarnymi i prawem międzynarodowym. UE popiera również proces reformy **systemu pomocy rozwojowej ONZ**, do którego wzmocnienia ma przyczynić się inicjatywa ONZ-80. Wzmocniony system stałych koordynatorów przyczynia się do spójniejszej i skuteczniejszej współpracy UE–ONZ na szczeblu krajowym. Konieczne są dalsze wysiłki na rzecz konsolidacji postępów, w tym dalsze zapewnianie niezbędnego poziomu przewidywalnego i stabilnego finansowania systemu stałych koordynatorów oraz usuwanie barier organizacyjnych utrudniających integrację działań ONZ na szczeblu krajowym. Zapewnienie **spójności między ONZ-80 a „resetem humanitarnym” i reformą systemu pomocy rozwojowej ONZ** ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia wspólnego celu i połączonego oddziaływania mającego na celu skuteczną realizację opartą na podejściu „Jedna ONZ”, zwłaszcza w sytuacjach konfliktowych i niestabilnych. UE jest zdecydowana podejmować proaktywne i konstruktywne działania w tym zakresie.
19. Zgodnie z naszym zobowiązaniem do wdrażania Paktu na rzecz przyszłości UE wspiera **szeroko zakrojoną reformę Rady Bezpieczeństwa ONZ (RB ONZ)**, tak aby stała się ona skuteczniejsza, bardziej inkluzywna, przejrzysta, demokratyczna i odpowiedzialna oraz lepiej odzwierciedlała dzisiejsze realia poprzez wzmocnienie głosu regionów niedostatecznie reprezentowanych. UE popiera francusko-meksykańską inicjatywę mającą na celu ograniczenie stosowania weta w przypadkach masowych aktów okrucieństwa. Ponadto UE nadal angażuje się w **reformę międzynarodowych instytucji finansowych** i wielostronnych banków rozwoju, w tym poprzez lepszą koordynację działań między systemem ONZ a wielostronnymi bankami rozwoju oraz poprzez włączanie wszystkich zainteresowanych stron. Oczekujemy [ambitnych i ukierunkowanych na zadania rezultatów] Czwartej Międzynarodowej Konferencji w sprawie Finansowania Rozwoju (FFD4).
20. UE będzie nadal **nawiązywać i pielęgnować partnerstwa z szerokimi kręgami państw członkowskich ONZ, budując konsensus i współpracując w zmieniającym się środowisku na rzecz skutecznego systemu wielostronnego.**

21. UE będzie nadal aktywnie wspierać, promować i wzmocniać pozycję zróżnicowanego i niezależnego **społeczeństwa obywatelskiego**, wspierając jego znaczący udział w procesach wielostronnych, w tym m.in. w forach zajmujących się prawami człowieka, w zrównoważonym rozwoju, mediacji pokojowej i podejmowaniu decyzji. Mając na uwadze potrzeby i interesy przyszłych pokoleń, UE potwierdza ważną rolę **młodzieży** i ponawia swoje zaangażowanie na rzecz deklaracji w sprawie przyszłych pokoleń.

III. Wzmocnienie oenzetowskiej struktury pokoju i bezpieczeństwa

22. W związku z rosnącą liczbą i nasileniem konfliktów i wojen UE ubolewa, że ludność cywilna, w tym kobiety, dzieci, osoby starsze i osoby z niepełnosprawnościami, pracownicy organizacji humanitarnych, pracownicy służby zdrowia, dziennikarze, a także personel ONZ oraz infrastruktura i majątek cywilny, coraz częściej stają się celem ataków, których sprawcy pozostają bezkarni; że kobiety i dziewczęta nadal cierpią w nieproporcjonalnie większym stopniu, zwłaszcza w związku z nasilającą się przemocą seksualną związaną z konfliktami zbrojnymi, a powszechne prawo do bezpiecznego, szybkiego i niezakłóconego dostępu pomocy humanitarnej jest coraz częściej kwestionowane lub wykorzystywane podczas konfliktów jako karta przetargowa. UE podkreśla potrzebę przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego podczas wszystkich konfliktów. W dwudziestą rocznicę ustanowienia obowiązku ochrony w pełni popiera jego wdrażanie.

23. Przypominamy o obowiązkach Rady Bezpieczeństwa ONZ, które powinny pozostać centralnym elementem architektury pokoju i bezpieczeństwa. Wyrażamy również uznanie dla prac Zgromadzenia Ogólnego ONZ w kwestiach związanych z międzynarodowym pokojem i bezpieczeństwem oraz podkreślamy potrzebę dalszego wzmocnienia sposobów, w jakie Zgromadzenie Ogólne może przyczyniać się do utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

24. Jednym z kluczowych priorytetów UE pozostaje **całościowy, sprawiedliwy i trwały pokój w Ukrainie** oparty na zasadach Karty Narodów Zjednoczonych i prawa międzynarodowego. Po ponad trzech latach trwania rosyjska nieuzasadniona i bezprawna pełnoskalowa wojna napastnicza przeciwko Ukrainie nadal przynosi katastrofalne straty, przede wszystkim ludności Ukrainy, a skutki tej wojny odczuwalne są w całym regionie i w wymiarze światowym. Potępiamy działania Rosji mające na celu destabilizację globalnej architektury utrzymania pokoju i bezpieczeństwa, w tym instrumentów Rady Bezpieczeństwa ONZ. Wzywamy do zawarcia pełnego i bezwarunkowego, co najmniej trzydziestodniowego rozejmu, który stanowiłby istotny krok pozwalający zmniejszyć cierpienie ludności cywilnej i umożliwić podjęcie konstruktywnych rozmów o rzeczywistym pokoju, który położyłby kres rosyjskiej wojnie napastniczej i miałby charakter całościowy, sprawiedliwy i trwały. UE i jej państwa członkowskie będą nadal stać na straży prawa międzynarodowego i pełnego poszanowania suwerenności, niezależności i integralności terytorialnej Ukrainy w jej granicach uznanych przez społeczność międzynarodową, wspierać Ukrainę tak długo, jak będzie to konieczne, oraz działać na rzecz zapewnienia pełnej rozliczalności za zbrodnie.
25. Sytuacja w Strefie Gazy i na **Bliskim Wschodzie** osiągnęła bezprecedensowy i katastrofalny poziom, który nadal będzie wymagał pilnej i stałej uwagi. UE i jej państwa członkowskie podtrzymują swoje stanowisko przedstawione w odpowiednich konkluzjach Rady Europejskiej. UE wzywa do natychmiastowego powrotu do zawieszenia broni, prowadzącego do uwolnienia wszystkich zakładników, i do trwałego zaprzestania działań wojennych. UE wzywa wszystkie strony, by wypełniały swoje zobowiązania na mocy prawa międzynarodowego, w tym prawa międzynarodowego praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego. Należy podjąć pilne działania w celu zaradzenia katastrofalnej sytuacji humanitarnej, w szczególności udzielić niezakłóconego dostępu pomocy humanitarnej do Strefy Gazy i umożliwić stałą dystrybucję tej pomocy w całej Strefie Gazy. UE kładzie nacisk na niezmiernie ważną rolę agencji UNRWA, która udziela kluczowego wsparcia ludności cywilnej zarówno w Strefie Gazy, jak i w szerszym pojętym regionie. Dalsza realizacja planu działania agencji UNRWA ma fundamentalne znaczenie. Postanowienia MTS muszą zostać wykonane w pełni. Kluczowe znaczenie ma konstruktywna współpraca Izraela z ONZ, w tym z jej agencjami. UE z zadowoleniem przyjmuje rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie sytuacji na Bliskim Wschodzie, przypominając o ich wiążącym charakterze, i nadal zdecydowanie opowiada się za trwałym i możliwym do utrzymania pokojem opartym na rozwiązaniu dwupaństwowym. W tym celu będzie nadal współpracować z partnerami regionalnymi i międzynarodowymi, m.in. w kontekście międzynarodowej konferencji wysokiego szczebla na rzecz pokojowego rozstrzygnięcia kwestii Palestyny i wdrożenia rozwiązania dwupaństwowego, której współprzewodniczą Francja i Arabia Saudyjska.

26. UE będzie nadal w równym stopniu koncentrować się na innych **konfliktach** oraz przypadkach łamania i naruszania praw człowieka na całym świecie. UE będzie wspierać wszelkie znaczące wysiłki na rzecz zakończenia wojny w Sudanie, złagodzenia kryzysu humanitarnego i dalszej współpracy z międzynarodowymi mechanizmami egzekwowania rozliczalności, aby postawić sprawców okrucieństw przed sądem. UE nadal wspiera Somalię w procesie budowania państwowości, walce z terroryzmem i złagodzeniu kryzysu humanitarnego. Pilnej uwagi wymaga również problem negowania praw człowieka i podstawowych wolności i ich pozbawiania – w szczególności kobiet i dziewcząt – przez talibów w Afganistanie, eskalacja przemocy i pogorszenie się sytuacji humanitarnej we wschodniej części DRK oraz przedłużające się konflikty w Jemenie, Haiti i Mjanmie. UE jest nadal zdecydowana wspierać ludność Sahelu i będzie w dalszym ciągu współpracować z partnerami i organizacjami regionalnymi, by eliminować pierwotne przyczyny konfliktów, wzmacniać zdolności w zakresie zapobiegania eskalacji konfliktów lokalnych oraz przeciwdziałać terroryzmowi i brutalnemu ekstremizmowi i zwalczać te zjawiska.
27. UE i ONZ będą współpracować w celu sprostania globalnym wyzwaniom w zakresie pokoju i bezpieczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem zapobiegania konfliktom, mediacji, budowania pokoju, zarządzania kryzysowego i wspierania multilateralizmu zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych, w duchu **partnerstwa strategicznego UE-ONZ na rzecz pokoju i bezpieczeństwa**.
28. UE przyjmuje z aprobatą Pakt na rzecz przyszłości wraz ze wzmocnionym zestawem narzędzi ONZ, gdyż skupiają się one na **zapobieganiu konfliktom** i utrzymaniu pokoju jako powszechnym obowiązku. W realizacji Agendy 2030, wraz z Kartą Narodów Zjednoczonych i Powszechną Deklaracją Praw Człowieka, oraz w lepszym wykorzystaniu powiązań między aspektami humanitarnymi, rozwojowymi i budowaniem pokoju tkwią odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób zaradzać pierwotnym przyczynom konfliktów i promować inkluzywną kulturę pokoju. Musimy również zająć się wzajemnymi powiązaniem między klimatem, pokojem i bezpieczeństwem oraz w pełni wdrożyć Agendę dotyczącą kobiet, pokoju i bezpieczeństwa, Program działań na rzecz młodzieży, pokoju i bezpieczeństwa oraz na rzecz dzieci w konfliktach zbrojnych. Musimy zapewnić pełny, równy, znaczący i bezpieczny udział kobiet na wszystkich szczeblach procesu budowania pokoju i procesów pokojowych.

29. Przeprowadzony w 2025 r. **przeгляд systemu budowania pokoju** jest okazją do przełożenia zobowiązań politycznych na działania rozszerzające program budowania pokoju na cały system ONZ. UE wspiera wysiłki na rzecz opracowania inicjowanego na szczeblu krajowym, oddolnego podejścia do zapobiegania konfliktom, wyrażonego w **krajowych strategiach prewencyjnych**, wzmocnionego przez odpowiednio finansowany program doradców ONZ ds. pokoju i rozwoju. W ramach przeglądu systemu budowania pokoju należy zbadać, w jaki sposób jeszcze bardziej wzmocnić rolę i metody pracy **Komisji Budowania Pokoju** w oparciu o Pakt na rzecz przyszłości. **Oenzetowski Fundusz Budowania Pokoju** musi być finansowany przez państwa członkowskie ONZ w odpowiedni, przewidywalny i zrównoważony sposób, ponieważ poleganie wyłącznie na regularnym budżecie ONZ nie jest w stanie wypełnić luki w finansowaniu.
30. **Operacje pokojowe ONZ**, w tym operacje utrzymania pokoju i specjalne misje polityczne, pozostają kluczowym wielostronnym narzędziem zapobiegania konfliktom zbrojnym, utrzymania pokoju, wspierania pokojowego rozwiązywania konfliktów oraz przeciwdziałania zagrożeniom dla międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa. Z tego względu muszą być dostosowane do zakładanych celów i wdrażane przy zastosowaniu jasnych, ukierunkowanych i uszeregowanych według priorytetów, ale także elastycznych mandatów, odpowiednich zasobów i adekwatnych strategii wyjścia. UE z zadowoleniem przyjmuje **przeгляд operacji pokojowych ONZ** i zachęca wszystkich członków ONZ do wykorzystania tej okazji, by wesprzeć dostosowanie operacji pokojowych do obecnego złożonego otoczenia politycznego i bezpieczeństwa. Realizacja zaleceń zawartych w inicjatywach „Działania na rzecz utrzymywania pokoju” (A4P) i A4P+ powinna być kontynuowana i wspierana przez państwa członkowskie ONZ, w duchu dyskusji na forum ministerialnym ONZ dotyczącym utrzymywania pokoju.
31. UE podkreśla, jak ważne jest zapewnienie, aby operacje pokojowe ONZ otrzymywały stałe wsparcie polityczne oraz dysponowały odpowiednimi, stabilnymi i przewidywalnymi zasobami, w tym dzięki zwiększonemu **zaangażowaniu regionalnemu**. W związku z tym UE ponownie wyraża poparcie dla wdrożenia rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2719, która umożliwia wykorzystanie wkładów poddanych ocenie ONZ do finansowania do 75 % prowadzonych przez Unię Afrykańską operacji wspierania pokoju, zatwierdzonych przez RB ONZ.

32. **Bezpieczeństwo morskie i ochrona na morzu** pozostają jednym z kluczowych priorytetów. UE angażuje się w utrzymanie opartego na zasadach międzynarodowego porządku morskiego w oparciu o prawo międzynarodowe, w szczególności Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawie morza (UNCLOS), ochronę swobody żeglugi i prawa do nieszkodliwego przepływu oraz przeciwdziałanie zagrożeniom dla bezpieczeństwa morskiego i ochrony na morzu, w tym w odniesieniu do różnych infrastruktur krytycznych na dnie morskim, a także środowiska podwodnego i przybrzeżnego. Wraz ze swoimi partnerami UE będzie nadal zacieśniać współpracę, wspierać wiedzę o problematyce morskiej i rozwój zdolności państw nadbrzeżnych – zwłaszcza w regionach o znaczeniu strategicznym. UE jest zaangażowana w promowanie globalnej współpracy, stabilności i zrównoważonego rozwoju na morzu w oparciu o ramy prawne ustanowione w UNCLOS.
33. W związku z rosnącymi zagrożeniami dla bezpieczeństwa Unia Europejska wspiera współpracę międzynarodową na rzecz skutecznego zwalczania wszelkich form **międzynarodowej przestępczości zorganizowanej**, w tym przemytu migrantów i handlu nimi, handlu narkotykami, ludźmi lub bronią palną, przestępstw finansowych, przestępstw przeciwko środowisku lub cyberprzestępczości, **terroryzmu i brutalnego ekstremizmu**, a także innych zagrożeń wynikających z **hybrydowych, nowych i powstających technologii oraz cybertechnologii**, w tym zagrożeń wykorzystujących sztuczną inteligencję (AI) i technologie kwantowe. Dziewiąty przegląd oenzytowskiej globalnej strategii zwalczania terroryzmu będzie okazją do potwierdzenia zdecydowanego zaangażowania UE na rzecz wielostronnego podejścia do walki z terroryzmem, zakorzenionego w poszanowaniu prawa międzynarodowego i praw człowieka. UE będzie nadal aktywnie uczestniczyć w oenzytowskich procesach opracowywania norm, standardów i zasad związanych z kwestiami cyberprzestrzeni, sektora cyfrowego i technologii. UE z zadowoleniem przyjmuje postępy osiągnięte w ramach Otwartej Grupy Roboczej ds. Bezpieczeństwa i Wykorzystania Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych i podtrzymuje swoje zobowiązanie do udziału w przyszłych dyskusjach.
34. UE i jej państwa członkowskie potwierdzają swoje zaangażowanie w ochronę **demokracji**, w tym wyborów, przed zagranicznymi manipulacjami informacjami i ingerencją ze strony podmiotów państwowych lub niepaństwowych. UE będzie współpracować z partnerami na rzecz ogólnoswiatowej strategii przeciwdziałania **zagranicznym manipulacjom informacjami i ingerencjom w informacje**. UE wspiera globalne zasady ONZ dotyczące integralności informacji i będzie aktywnie propagować prawa człowieka i podstawowe wolności, praworządność i zasady demokracji w przestrzeni cyfrowej.

35. UE będzie nadal podtrzymywać, chronić i wzmacniać **wielostronne ramy rozbrojenia, nieprolifracji i kontroli zbrojeń**, a także wielostronne ramy kontroli wywozu broni oraz towarów i technologii podwójnego zastosowania, które to ramy są kluczowym elementem zarówno nierozprzestrzeniania, jak i pokojowego wykorzystania produktów kontrolowanych.
36. Przed konferencją przeglądową w 2026 r. UE podtrzymuje swoje zaangażowanie na rzecz upowszechnienia i pełnego wdrożenia **Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej**. Będzie nadal dążyć do tego, by Traktat o całkowitym zakazie prób jądrowych wszedł w życie, oraz by natychmiast rozpoczęto i szybko ukończono negocjacje w sprawie traktatu o zakazie produkcji materiałów rozszczepialnych dla broni jądrowej, a także będzie nadal wspierać prace MAEA. UE będzie również nadal propagować i wzmacniać wielostronne instrumenty przeciwko produkcji, składowaniu i stosowaniu broni chemicznej i biologicznej.
37. UE wspiera **narzędzia kontroli broni konwencjonalnej**, kładąc nacisk na zapobieganie kierowaniu broni strzeleckiej i lekkiej na drogę nielegalnego handlu, oraz zarządzanie amunicją konwencjonalną, wspomagając realizację planu działania z Siēm Réab – Angkoru na lata 2025–2029 w ramach konwencji o zakazie stosowania min przeciwpiechotnych, a także przygotowania do konferencji przeglądowej konwencji o niektórych rodzajach broni konwencjonalnej zaplanowanej na 2026 r. UE oceni możliwości i wyzwania związane z nowymi i nowo powstającymi technologiami w odniesieniu do autonomicznych śmiertelnych systemów uzbrojenia w kontekście konwencji CCW i procesów dotyczących odpowiedzialnego wykorzystania sztucznej inteligencji w dziedzinie wojskowej.
38. Dla zapewnienia bezpiecznego, chronionego, stabilnego i zrównoważonego środowiska kosmicznego UE przypomina, jak ważne jest przestrzeganie prawa międzynarodowego w **przestrzeni kosmicznej**. UE i jej państwa członkowskie popierają upowszechnienie i pełne przestrzeganie układu o przestrzeni kosmicznej z 1967 r. oraz promują na wszystkich stosownych forach Zgromadzenia Ogólnego przyjmowanie norm dotyczących odpowiedzialnego zachowania, aby zapobiec wyścigowi zbrojeń w przestrzeni kosmicznej. UE popiera wzmocnienie Biura ONZ ds. Przestrzeni Kosmicznej i uznaje rolę Komitetu ds. Pokojowego Wykorzystania Przestrzeni Kosmicznej jako głównego organu ONZ zajmującego się współpracą międzynarodową w zakresie pokojowego wykorzystania przestrzeni kosmicznej.

IV. Wspieranie zrównoważonego rozwoju zgodnie z Agendą 2030

39. UE i jej państwa członkowskie w pełni popierają apel wystosowany podczas szczytu w sprawie celów zrównoważonego rozwoju w 2023 r. o przyspieszenie działań służących **realizacji Agendy 2030 i tych celów**, w tym poprzez realizację deklaracji politycznej. W związku z tym finansowanie rozwoju i realizacja planu działania z Addis Abeby nadal są niezbędne. UE będzie nadal stosować podejście do zrównoważonego rozwoju oparte na prawach człowieka, w tym poprzez transformacyjne sposoby podejścia służące przewyższaniu głównych przyczyn nierówności, i przypomina, że pełna realizacja wszystkich praw człowieka należy do podstawowych zasad Agendy 2030 zgodnie z zobowiązaniem, by nie pozostawiać nikogo w tyle. Uznajemy pilną potrzebę wzmacniania gotowości i budowania odporności na kryzysy i wyzwania hamujące postępy w realizacji celów zrównoważonego rozwoju, zwłaszcza w najbardziej niestabilnych kontekstach.
40. Jako najwięksi na świecie darczyńcy zapewniający **oficjalną pomoc rozwojową (ODA)** UE i jej państwa członkowskie podkreślają swój kluczowy wkład w finansowanie wdrażania Agendy 2030 oraz swoją zdolność do przyspieszania pozyskiwania innych publicznych i prywatnych źródeł finansowania, takich jak zasoby krajowe, finansowanie mieszane i zrównoważone inwestycje prywatne. Za pośrednictwem strategii **Global Gateway** Unia, działając w ramach podejścia „Drużyna Europy”, wraz z instytucjami finansowymi i sektorem prywatnym, stoi na czele transformacyjnych inwestycji w infrastrukturę cyfrową, energetyczną i transportową, a także w systemy opieki zdrowotnej, edukacji i badań naukowych, aby pobudzać działalność gospodarczą i tworzenie miejsc pracy w krajach partnerskich. Strategia Global Gateway przyczynia się również do poprawy warunków sprzyjających wysokiej jakości inwestycjom poprzez pomoc techniczną, dialog polityczny, umowy handlowo-inwestycyjne oraz ramy normalizacyjne i regulacyjne, z myślą o odblokowaniu dodatkowego finansowania na rzecz celów zrównoważonego rozwoju.
41. Kapitał prywatny jest niezbędny do zrównoważonej transformacji. Międzynarodowe instytucje finansowe muszą odgrywać kluczową rolę w **mobilizowaniu prywatnych przepływów finansowych**. UE wspiera rozwój modeli operacyjnych dostosowanych do kontekstu i sektora oraz rozwój innowacyjnych narzędzi finansowania służących mobilizacji sektorów prywatnych na rzecz zrównoważonego rozwoju. UE z zadowoleniem przyjmuje leżące w gestii poszczególnych państw zintegrowane krajowe ramy finansowania jako sposób na zmobilizowanie finansowania publicznego i prywatnego oraz na dostosowanie tego finansowania do celów zrównoważonego rozwoju, zgodnie z priorytetami krajowymi.

42. Przywołując **konkluzje Rady w związku z 4. Międzynarodową Konferencją w sprawie Finansowania Rozwoju – Ścieżki postępu: maksymalne zwiększenie oddziaływania z myślą o zrównoważonym rozwoju i globalnym dobrobycie**, UE potwierdza wyrażone w nich zasady oraz swoje stanowiska. UE nadal aktywnie angażuje się we wzmacnianie międzynarodowej architektury finansowej, by lepiej służyła ona podejmowaniu globalnych wyzwań, i będzie nadal wносить znaczący wkład w realizację jej celów na wszystkich forach międzynarodowych.
43. UE zdecydowanie popiera wielostronne i inkluzywne **globalne zarządzanie cyfrowe** i angażuje się w kształtowanie skutecznego systemu wielostronnego w celu wspierania transformacji cyfrowej na świecie. Internet i technologie cyfrowe muszą być osadzone w podejściu ukierunkowanym na człowieka i opartym na prawach człowieka, aby zniwelować wszelkie podziały cyfrowe i zapewnić wszystkim sprzyjającą włączeniu społecznemu, otwartą, bezpieczną i chronioną przyszłość w świecie cyfrowym. UE będzie nadal odgrywać wiodącą rolę w zapewnianiu odpowiednich działań następczych i wdrażaniu **Globalnego porozumienia cyfrowego** oraz w powstrzymywaniu prób podważenia podjętych w nim zobowiązań – w tym w ramach trwającego procesu przeglądu WSIS+.
44. Drugi Światowy Szczyt na rzecz Rozwoju Społecznego (WSSD2) to okazja do odnowienia umowy społecznej opartej na prawach człowieka oraz na podstawowych zasadach i prawach w pracy ustanowionych przez Międzynarodową Organizację Pracy. UE wspiera globalną koalicję na rzecz sprawiedliwości społecznej w jej działaniach na rzecz realizacji celów szczytu i zapewnianiu skutecznych działań następczych. W programie WSSD2 muszą się znaleźć różne głosy i kluczowi interesariusze, w tym partnerzy społeczni, przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego, a zwłaszcza kobiety i organizacje młodzieżowe.

45. UE potwierdza, że wraz ze swoimi państwami członkowskimi pełni wiodącą rolę w polepszeniu – wraz z partnerami – zdrowia na świecie w oparciu o solidarność, humanitaryzm, sprawiedliwość, równość płci i poszanowanie praw człowieka. Czwarte posiedzenie wysokiego szczebla w sprawie chorób zakaźnych stanowi okazję do zwiększenia dynamiki działań w zakresie chorób zakaźnych, które nadal stanowią największe obciążenie zdrowotne w UE i na świecie. Przyjęcie **umowy w sprawie pandemii** ma **przyczynić się do wzmocnienia zdolności** i poprawy globalnego podejścia do zapobiegania przyszłym pandemiom, a także do przygotowania się do nich i reagowania na nie. UE i jej państwa członkowskie będą nadal angażować się w negocjacje, proces ratyfikacji i etap wdrażania.
46. UE i jej państwa członkowskie podkreślają swoje zobowiązanie do wspierania **krajów najsłabiej rozwiniętych** we wdrażaniu dachuńskiego programu działania i **małych rozwijających się państw wyspiarskich** we wdrażaniu Agendy z Antigua i Barbudy na rzecz małych rozwijających się państw wyspiarskich. UE i jej państwa członkowskie wspierają również **kraje rozwijające się bez dostępu do morza** w stawianiu czoła ich wyjątkowym wyzwaniom i oczekują na 3. konferencję ONZ w ich sprawie.

V. Zarządzenie potrójnemu kryzysowi planetarnemu

47. **Potrójny kryzys planetarny związany ze zmianą klimatu, utratą różnorodności biologicznej i zanieczyszczeniem** stanowi globalne zagrożenie dla ludzkości i wymaga globalnej reakcji. UE niezmiennie utrzymuje swoje zaangażowanie na rzecz wielostronnych umów środowiskowych, w tym Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, porozumienia paryskiego, Konwencji o różnorodności biologicznej, globalnych ram różnorodności biologicznej z Kunmingu/Montrealu oraz konwencji ONZ w sprawie zwalczania pustynnienia, i wzywa wszystkich partnerów do podobnych działań.

48. UE potwierdza znaczenie konsensusu co do tego, że **zmiana klimatu i degradacja środowiska** stanowią zagrożenie egzystencjalne, w szczególności dla osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, i pogłębiają obawy dotyczące bezpieczeństwa, gdyż prowadzą do zwiększonej niestabilności i konfliktów, a także zmniejszają bezpieczeństwo żywnościowe. Pustynnienie, degradacja gruntów i susze stwarzają dla zrównoważonego rozwoju poważne wyzwania środowiskowe, gospodarcze, społeczne i związane z bezpieczeństwem. Istotne jest, aby ONZ w dalszym ciągu zajmowała się – poprzez włączanie tych zagadnień do głównego nurtu prac i podejmowanie odnośnych działań – powiązaniem między: środowiskiem a bezpieczeństwem, klimatem a bezpieczeństwem, wodą a bezpieczeństwem, a także powiązaniem między oceanami, różnorodnością biologiczną a klimatem. UE będzie aktywnie angażować się w dyskusje na temat urzeczywistnienia prawa człowieka do czystego, zdrowego i zrównoważonego środowiska.
49. Dziesięć lat po podpisaniu **porozumienia paryskiego** globalna transformacja w kierunku gospodarki neutralnej emisyjnie jest w toku, choć wiele pozostaje jeszcze do zrobienia. UE zdecydowanie potwierdza swoje zaangażowanie na rzecz porozumienia paryskiego i jest na dobrej drodze do osiągnięcia swojego celu na 2030 r., jakim jest ograniczenie emisji o co najmniej 55 % w porównaniu z poziomami z 1990 r. UE ponawia apel o **odejście od paliw kopalnych** w systemach energetycznych w sposób sprawiedliwy, uporządkowany i uczciwy, zgodny z limitem 1,5°C, tak aby osiągnąć neutralność emisyjną do 2050 r. zgodnie z danymi naukowymi. Ponawia też apel o potrojenie mocy wytwórczej energii odnawialnej na świecie i podwojenie globalnego średniego rocznego tempa poprawy efektywności energetycznej do 2030 r. oraz o przyspieszenie wdrażania technologii bezemisyjnych i niskoemisyjnych.
50. Niezwykle ważne jest, aby wszystkie strony, a zwłaszcza najwięksi emitenci i największe gospodarki świata, przedstawiły przed **COP30 w Belém** ambitne, ustalone na szczeblu krajowym wkłady, odpowiednie do wyników pierwszego globalnego przeglądu w ramach porozumienia paryskiego oraz do celu 1,5 °C, określone na podstawie najnowszych danych naukowych, obejmujące ogólnogospodarcze i bezwzględne cele redukcji obejmujące wszystkie gazy cieplarniane, sektory i kategorie oraz oparte na konkretnych politykach i środkach. UE i jej państwa członkowskie przedstawiają swój wkład na COP30 w odpowiednim terminie.

51. Ponadto UE pozostaje w pełni zaangażowana w zatrzymywanie i odwracanie **utruty różnorodności biologicznej** oraz w terminowe wdrożenie globalnych ram różnorodności biologicznej z Kunmingu/Montrealu we współpracy z partnerami, a także w zwiększenie finansowania różnorodności biologicznej. UE opowiada się za wzmocnieniem międzynarodowego zarządzania oceanami i dialogu na ten temat, [wyraża zadowolenie z wyników tegorocznej Konferencji Oceanicznej ONZ] i zobowiązuje się do pilnego wdrożenia związanych z oceanami celów Agendy 2030. UE apeluje o szybką ratyfikację i skuteczne wdrożenie Porozumienia w ramach Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza, dotyczącego ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową i wzywa poszczególne państwa, by dołączyły do koalicji o wysokim poziomie ambicji w sprawie tej różnorodności.
52. Globalny system żywnościowy stoi w obliczu poważnych wyzwań, takich jak konflikty, zmiana klimatu, utrata różnorodności biologicznej i degradacja środowiska. UE jest zaangażowana we wspieranie **światowego bezpieczeństwa żywnościowego i żywieniowego** poprzez promowanie zrównoważonej, bogatej w składniki odżywcze i przystępnej cenowo żywności dla powiększającej się ludności świata. UE opowiada się za wielosektorową strategią z udziałem wielu interesariuszy opartą na ścisłej wielostronnej współpracy, zobowiązując się do stosowania przy zapobieganiu i reagowaniu podejścia opartego na powiązaniu pomocy humanitarnej, rozwojowej i działań na rzecz pokoju. UE zapewnia spójność polityk w ramach wewnętrznych i zewnętrznych strategii w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego i żywienia, dostosowując swoje działania w Europie do globalnych zobowiązań na rzecz zrównoważonych systemów żywnościowych oraz eliminacji głodu i niedożywienia.
53. Niezwykle ważna jest również optymalizacja synergii w oparciu o wspólne podejście systemu ONZ do **zanieczyszczenia**, obejmujące uznanie pilnej potrzeby skoordynowanych działań globalnych i zobowiązanie do uwzględnienia zapobiegania zanieczyszczeniom i ich ograniczania w strategiach i programach prac podmiotów ONZ. UE aktywnie wspiera wdrażanie globalnych ram dotyczących chemikaliów oraz prace nad zakończeniem negocjacji i ustanowieniem panelu naukowo-politycznego ds. chemikaliów, odpadów i zanieczyszczeń oraz nad zakończeniem negocjacji w sprawie międzynarodowego prawnie wiążącego instrumentu mającego położyć kres zanieczyszczeniu tworzywami sztucznymi, w tym w środowisku morskim. Ponadto, aby skutecznie zapobiegać zanieczyszczeniu i je kontrolować, zasadnicze znaczenie ma podnoszenie świadomości na temat chemikaliów i gospodarowania odpadami we wszystkich sektorach oraz zainicjowanie dialogu politycznego na wysokim szczeblu, który wykracza poza granice instytucjonalne.

54. **Odporność wodna** i stabilny globalny obieg wody mają kluczowe znaczenie dla zrównoważonego rozwoju, realizacji praw człowieka oraz dla pokoju i bezpieczeństwa. UE podtrzymuje swoje zobowiązanie do przeciwdziałania problemowi rosnącego niedoboru wody i zwiększającej się liczby powodzi na całym świecie, do zapewniania powszechnego dostępu do wody pitnej i odpowiednich warunków sanitarnych oraz będzie nadal wspierać podejście „od źródła do morza”, a także dbać o to, by woda była odpowiednio uwzględniana w kluczowych procesach wielostronnych i odpowiednich umowach. UE opowiada się za podjęciem ambitnych działań w związku z Agendą działań na rzecz wody oraz za tym, by konferencje ONZ w sprawie wody, które mają zostać zorganizowane w 2026 r. i 2028 r., były ukierunkowane na działania, inkluzywne i międzysektorowe, oraz wzywa do zainicjowania regularnego międzyrządowego procesu dotyczącego wody. UE zachęca również do wdrożenia ogólnosystemowej strategii ONZ dotyczącej wody i warunków sanitarnych oraz do dalszej globalizacji oenztowskiej Konwencji o ochronie i użytkowaniu cieków transgranicznych i jezior międzynarodowych, co może sprzyjać stabilności, pokojowi i bezpieczeństwu na świecie.
